

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 595/2012-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. I. M., R., zastúpenej advokátom Mgr. Ľ. P., L., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 36 písm. b) v spojení s čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny R. z 2. apríla 2012 Sp: RS/2012/13870 Z: RS/2012/009044, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. I. M. odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. júna 2012 doručená sťažnosť Ing. I. M., R. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. Ľ. P., L., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 36 písm. b) v spojení s čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny R. (ďalej len „úrad práce“) z 2. apríla 2012 Sp: RS/2012/13870 Z: RS/2012/009044.

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza:

„Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny R. podľa § 22 ods. 1 písm. b) zákona č. 400/2009 o štátnej službe... vyhlásil výberové konanie č. 3/2010 na obsadenie voľného štátnozamestnaneckého miesta na funkciu odborný radca - Riaditeľ odboru sociálnych vecí a rodiny s predpísanými náležitosťami, podmienkami a termínmi.

Do predmetného výberového konania sa po splnení všetkých náležitostí prihlásila sťažovateľka v určenom termíne a výberové konanie absolvovala. Listom zo dňa 28. 07. 2010 jej bol vedúcou osobného úradu oznámený výsledok výberového konania č. 3/2010. V stanovisku výberovej komisie sa uvádza, že vyhovelá stanoveným požiadavkám a skončila na prvom mieste. Zároveň jej osobný úrad oznámil, že miesto a termín prihlásenia sa na príslušnom úrade bude oznámený písomnou výzvou s určením lehoty na prihlásenie.

Dňa 04. 11. 2010 na osobnom pohovore s JUDr. L. K. jej nastávajúca vedúca služobného úradu oznámila, že sa s ňou nepočíta na obsadenie uvedeného miesta. Dňa 05. 11. 2010 jej bolo JUDr. K. ako vedúcou služobného úradu vydané potvrdenie o štátnej službe a potvrdenie o skončení štátnozamestnaneckého pomeru. ...

Od 01. 12. 2010 bola sťažovateľka zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny R. Ani pravidelným kontaktom, ktorý bol jej povinnosťou v zmysle zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti jej nebola doručená uvedená výzva. Z tohto dôvodu sa obrátila na Generálneho riaditeľa Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny v B. s požiadavkou na doriešenie jej záležitosti, avšak bezvýsledne.

Dňa 30. 05. 2011 sťažovateľka požiadala o preskúmanie dodržania predpisov pri vzniku pracovnoprávneho vzťahu Inšpektorát práce v B. Podľa písomnej informácie o výsledku šetrenia zo dňa 20. 10. 2011 došlo v súvislosti s výberovým konaním na obsadenie miesta odborného radcu - riaditeľa odboru sociálnych vecí a rodiny k viacerým porušeniam zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe ako aj s ním súvisiacich interných predpisov. V zmysle záverov kontroly bolo uložené kontrolovanému subjektu zistené nedostatky bezodkladne odstrániť v dvojmesačnej lehote, čo kontrolovaný orgán nedodrжал.

Dňa 24. 02. 2012 t. j. po takmer 19 mesiacoch od oznámenia výsledku výberového konania bola sťažovateľke oznámená lehota na prihlásenie sa na príslušnom úrade. Na základe služobnej zmluvy zo dňa 30. 03. 2012 sa s účinnosťou od 01. 04. 2012 stala

sťažovateľka riaditeľkou odboru sociálnych vecí a rodiny Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny R. Nasledujúci deň t. j. 02. 04. 2012 bola sťažovateľka odvolaná z funkcie riaditeľky odboru sociálnych vecí a rodiny a bolo jej ponúknuté miesto referentky na oddelení dávok v hmotnej núdzi. Dňa 03. 04. 2012 bola na miesto riaditeľky odboru sociálnych vecí a rodiny opätovne trvalo preložená bývalá riaditeľka odboru sociálnych vecí a rodiny, ktorá bola predtým dňa 01. 04. 2012 účelovo preložená na vedúcu oddelenia AOPT pre zamestnávateľov.

Postupom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v R. došlo k faktickému opakovanému bezdôvodnému zvýhodneniu inej zamestnankyne na úkor sťažovateľky. Výkon práv a povinností v pracovnoprávných vzťahoch zo strany zamestnávateľa musí byť v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania a musia byť dodržané základné ústavné práva a slobody zamestnancov. Postupom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v R. bolo fakticky znemožnené sťažovateľke nastúpiť na funkciu, na ktorú splnila všetky zákonné a iné podmienky a pre ktorú úspešne absolvovala výberové konanie. Až po výzve jej právneho zástupcu jej bola oznámená lehota na prihlásenie sa na príslušnom úrade, pričom druhým dňom po vymenovaní do funkcie bola bezdôvodne a účelovo odvolaná.“

Podľa sťažovateľky uvedeným postupom úradu práce bolo porušené jej „právo“ podľa čl. 12 ods. 1 ústavy a tiež základné právo podľa čl. 36 písm. b) ústavy. Sťažovateľka v sťažnosti zároveň uvádza:

„Proti uvedenému rozhodnutiu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v R. nie je prípustný žiadny iný právny resp. opravný prostriedok.“

Na základe týchto skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Ústavné právo sťažovateľky na slobodu a rovnosť v dôstojnosti a právach zakotvené v článku 12 Ústavy SR ako aj ústavné právo na ochranu proti diskriminácii v zamestnaní zakotvené v článku 36 písm. b) Ústavy SR bolo rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny R. zo dňa 02. 04. 2012 - dodatkom č. 1 k služobnej zmluve, ktorým bolo sťažovateľke oznámené zmena štátnozamestnaneckého pomeru a to jej odvolanie

z funkcie Riaditeľky odboru sociálnych vecí a rodiny v Služobnom úrade Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v R. porušené.

Ústavný súd priznáva sťažovateľke právo na primerané finančné zadostučinenie vo výške 3000,- €, a to v lehote do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Ústavný súd priznáva sťažovateľke právo na náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 323,50 €...“.

Návrh na priznanie primeraného finančného zadostučinenia sťažovateľka odôvodňuje „s poukazom na to, že požadovaná výška odškodného je primeraným vyjadrením odškodnenia za dlhotrvajúce porušovanie základných práv a to jednak z hľadiska miery závažnosti ako aj trvania samotného poruchového stavu“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľka špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľka domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označila za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľka zastúpená zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

Keďže sťažovateľka, zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, označila svoje podanie ako sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a za porušovateľa svojich základných práv označila úrad práce, pričom k porušeniu označeného základného práva podľa čl. 36 písm. b) v spojení s čl. 12 ústavy malo dôjsť „*rozhodnutím... zo dňa 02. 04. 2012 - dodatkom č. 1 k služobnej zmluve, ktorým bolo sťažovateľke oznámené zmena štátnozamestnaneckého pomeru a to jej odvolanie z funkcie Riaditeľky...*“, ústavný súd túto skutočnosť rešpektoval a pri predbežnom prerokovaní posudzoval, či v predloženom znení spĺňa zákonom ustanovené podmienky na prijatie na ďalšie konanie.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou,

že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd poukazuje na § 125 zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“), podľa ktorého spory medzi štátnym zamestnancom a služobným úradom o nároky zo štátnozamestnaneckých vzťahov prejednávajú a rozhodujú súdy.

Z uvedeného ustanovenia zákona o štátnej službe vyplýva, že sťažovateľka sa môže účinne domáhať ochrany svojich základných práv namietaným postupom úradu práce a jeho rozhodnutím z 2. apríla 2012 na všeobecnom súde podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Právomoc všeobecných súdov rozhodnúť v predmetnej veci sťažovateľky v danom prípade (vzhľadom na princíp subsidiarity) vylučuje právomoc ústavného súdu rozhodnúť o jej sťažnosti adresovanej ústavnému súdu.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2012